СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го БЕРЕЗНЯ 1951. No. 51. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MARCH 3, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТ ЗА НОВІ ФОНДИ НА ПРИСПІШЕННЯ ОБОРОНИ

Вашинґтон, 1 березня. — Конґрес дістав від президента чергове домагання признати $1,732,859,274 на оборону країни. З цієї суми найбільше грошей має піти на поширення оборонної продукції й на організацію цивільної оборони. Який біліон долярів має піти на продукцію, яка в давнішім пляні мала коштувати $600,000,000, одначе вже вичерпана. На цивільну оборону мало б піти $403,000,000, щоб країна була готова на напад з повітря. Поодинокі суми вказують, на що такі видатки мають бути вжиті. Так напр. Бюро Еф Бі Ай потребує додаткових фондів на програму внутрішньої безпеки відсаботажників, шпигів й підривних затій. Департамент скарбу потребує фондів на чеканення нових металевих грошей, бо теперішній оборот вказує на збільшені потреби дрібної монети.

Цивільна оборона вимагає організації різних установ і груп в порозумінні зі стейтами для поборювання пожеж, для втримання комунікацій, для рятунку покалічених, для втримування великих медичних припасів, устаткування шпиталів і всього іншого, що потрібне в такому часі.— Один з важливіших проєктів це перебірка в Ню Йойку коштом півтора мільйона долярів дому на федеральну програму інформацій і освідомлення.

Приспішення продукції атомових бомбардувальників.

Секретар повітряних сил, Тома К. Фінлеттер, виявив, що його департамент іде так швидки, як тільки можна, зі заміною дотеперішніх бомбардувальників Бі-36 новими бомбардувальниками, які будуть порушувані пружинами й будуть могли постачати атомові бомби до різних континентів з теперішніх американських баз. Ці нові моделі мають назву Бі-52 і ще нікому не знані за виїмком найтіснішого кружка військовиків у Пентаґоні. Вони мають бути готові перед кінцем року.

● **25 акрів помосту в Музею Природничої Історії** обчищують саме на весну з порохів. 135 осіб переводять миття й іншого роду чищення законсервованих звірят та інших оказів музею.

НАУКОВЦІВ КЛИЧУТЬ НА СВІДКІВ ПРОТИ ШПИГІВ

Ню Йорк. — Дев'ятьдесять-три свідки, між ними трьох знаних науковців, покличе федеральний прокуратор на свідків підчас судової розправи проти осіб, обвинувачених у шпигунстві в користь Росії. Обвинувачені такі: Джуліюс Розенберґ і його жінка Етел та Мортон Собелл. Четвертий обвинувачений Анатоль А. Яковлев, колишній совєтський віцеконсул в Ню Йорку, виїхав перед часом до Росії. Науковці, які покликані як свідки, такі: Д-р Роберт Опенгаймер, директор Наукових Студій університету Принстон, який був підчас війни головою атомового проєкту в Лос Аламос; д-р Гаролд К. Юрі, професор Ядрових Наук в університеті в Шікаґо, який був головою такого ж проєкту в Колумбійському університеті в Ню Йорку; д-р Юрій Кістяківський, професор фізичної хемії в університеті Гарвард, який теж працював в ляборторії в Лос Аламос.

ВІСІМ МІЛЬЙОНІВ ВИДАНО НА РІЗНІ ЦІЛИ З ДОБРОДІЙНОГО ФОНДУ

Ню Йорк. — Ню Йорк Фавндейшен, яка існує при 61 Бродвей і діє вже 40 років, видала звіт з своєї праці. За цей час вона призначила на різні наукові, суспільні й медичні цілі близько $8,000,000. В. рр. 1910-1949 шістдесятдев'ять різнородних організацій дістали на свої потреби фонди в загальній сумі $380,000. Велику підмогу дістала Фундація Посадника Єдности для поборювання біґотерії й нетолерантности. Значну підмогу дістало Обезпечення Здоров'я Великого Ню Йорку для поширення гігієни між робітничим населенням.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДНОВЛЯЄ АКЦІЮ ЗА ЗРІВНАННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Вашинґтон. — През. Труман заявив, що він має намір продовжувати акцію за введення в життя своєї програми зрівняння цивільних прав з усією енергією. „Програма й законопроєкти находяться тепер у Конґресі" — сказав президент в письмі до Осередного Дому Краєвих Цивільних Вольностей. У листі до цієї організації Труман пише, що теперішній час краєвої необхідности не має припиняти змагань до поправи громадянських вольностей. Засада справедливости вимагає, щоб вирівнювати різниці в громадянськім і економічнім житті. Він завважує, що від оприлюднення звіту в жовтні 1947 р. Президентської Комісії Цивільних Прав зроблено поступ в ділянці виховній, мешканевій і прилюдних розваг. На майбутнє він буде дальше пригадувати Конґресові ці справи.

„ВІДМОРОЖУЮТЬ" СТУПНЕВУ ПРОГРАМУ ПЛАТЕНЬ

Вашинґтон. — Адміністратор Економічної Стабілізації Ерік Джанстон згодився на зміну в програмі підвишки робітничих платень до висоти 10 відсотків підчас стану необхідности. Зміна полягає в тому, щоб признати важними клявзулі в робітничих контрактах, у яких передбачено підвишку платень відповідно до зміни цін на життєві предмети, якщо такі контракти були підписані ще перед днем 25 січня, тобто перед проголошенням стабілізації. Такі клявзулі не мали загального значення, доки їх не сприйняли такі корпорації як Дженерал Моторс і Юнайтед Ото Воркерс у контрактах, випрацьованих на п'ять років. Застосування до цін життєвих продуктів наладнано так, що за підставу береться ціни, проголошені Бюром Робітничої Статистики. Найближча дата такого пристосування була передбачена на день 1 березня. На підставі теперішніх передбачувань така підвишка мала б виносити 4 центів на годину.

В АМЕРИЦІ

● **Заповідає збільшення збройних сил Америки** понад досі плянованих 3,462,000 вояків голова штабу армії, ген. Лотон Коллінс. Під теперішню пору армія організує свою дванадцяту дивізію, яка буде мати назву Першої Озброєної Дивізії.

● **Військо стріляло у Бразилії**, в стейті Мараньо, в місті Сан Луїз на товпу, яка домагалася поновних виборів губернатора. Товпа закидає надуживття при виборах теперішнього губ. Евгена де Барроса.

● **Секретар краєвого комуністичного фармерського комітету**, Лем К. Гарріс, відмовився вилвити подробиці про фонди комітету при складанні зізнання перед конґресовою комісією неамериканських діянь. Він був першим свідком цієї комісії у її змаганні призбирати вісті про джерело комуністичних фондів. Комісія знає, що комуністи дістали у свої руки фундацію Роберта Маршала з $1,000,000.

ПІД ОХОРОНОЮ ТАНКІВ І АРТИЛЕРІЇ американські вояки в Кореї продовжують свої „вбивчі дії" проти червоно-китайських аґресорів.

В понеділок почнуться в Парижі вступні наради Великої Чвірки

ПРЕДСТАВНИКИ ЗДА, БРИТАНІЇ, ФРАНЦІЇ І СОВЄТІВ ЗУСТРІНУТЬСЯ В ПІДГОТОВЦІ КОНФЕРЕНЦІЇ РАДИ МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Вашинґтон, 2. березня. — З державного департаменту офіціяльно повідомлено, що уряди Злучених Держав, Великобританії і Франції прийняли останню совєтську відповідь на їх ноту з 19-го лютого як формальну згоду на вступні наради представників цих чотирьох великодержав для підготовки пропонованої конференції Ради Міністрів закордонних справ, що мала б відбутися пізніше. Підготовчі наради заступників міністрів, згідно зі західною пропозицією, почнуться вже в найближчий понеділок, 5-го березня, в Парижі. Головним американським представником на цій вступній нараді буде подорожуючий амбасадор д-р Філіп Джессуп, що для цілей цих нарад буде іменований заступником державного секретаря. Совєтську делеґацію очолюватиме Андрей Ґромико, колишній совєтський амбасадор у Вашинґтоні і тепер заступник міністра закордонних справ. Ціллю цих нарад є тільки підготовка порядку нарад для майбутньої конференції самих міністрів закордонних справ цих великодержав. Проте, з американського боку вже тепер виразно виявлено песимізм щодо можливостей такої конференції, бо Злучені Держави „не мають багато надій", щоби ця вступна конференція могла багато причинитися до розв'язки основних східно-західних проблем. Це виразно виявляється з дотеперішніх дискусій та дипломатичної виміни думок. — Совєти хотіли б зробити головною проблемою конференції справу Німеччини та останніх західних рішень щодо її озброєння. Злучені Держави зі свого боку вважають, що головною причиною теперішнього напруження в світі є власне совєтське зброєння та совєтська аґресивна політика і цю справу видвигають на перше місце. Не диво, що навіть в оптимістичних колах не мається багато надій на можливість хоч би тільки компромісової розв'язки тих проблем. Загально сподіються, що наради в Парижі триватимуть два тижні.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ В УРУҐВАЮ ОБНЯВ УРЯД

Монтевідео, Уруґвай, 1 березня. — Андрес Мартінез Труеба обняв становище президента на місце утупаючого Луїс Батле Берреса. Він склав присягу на спільнім зібранні конґресових палат. Разом з ним склав присягу віцепрезидент Алфео Брум. Вони оба мають урядувати чотири роки. На церемонії були приявні заступники сорок країн. Злучені Держави Америки заступав амбасадор Крістіян М. Равндал.

ТУРЕЧЧИНА ЗАПРОШУЄ АМЕРИКУ ДО ПАКТУ ВЗАЄМНОЇ ДОПОМОГИ

Вашинґтон, 1 березня. — Туреччина прислала до департаменту стейту проєкт, щоб Злучені Держави приступили до договору про взаємну оборону, який уже заіснував між Туреччиною, Великобританією й Францією. Урядовці департаменту оприлюднили це запрошення, одначе ще не виявили свого погляду на цю справу. Її треба пильно перестудіювати з уваги на забезпеку цілої смуги на Близькому й Середньому Сході, яка обіймає Грецію, Туреччину, Іран і сусідні країни. Первісний плян Туреччини був такий, щоб включити себе в Північно-Атлантійський Пакт. Таке саме плянувала Греція. Одначе Атлантійські країни відкинули цю пропозицію, а тоді Туреччина звернулася до Злучених Держав з проханням забезпеки. Турецький амбасадор у Вашинґтоні вважає, що це можна зробити через приступлення до Британсько - Французько - Турецького Договору з 1939 р. Ця умова накладає обов'язок „дати всю можливу допомогу" для Туреччини на випадок, коли б вона попала в ворожнечу з якоюсь европейською країною внаслідок аґресії проти Туреччини. Туреччина від себе зобов'язується поспішити на поміч на випадок нападу на країни, що мають інтерес на Середземному морю.

ЗАХІД ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО ЗУСТРІЧІ СОВЄТСЬКОГО НАПАДУ В СЕРПНІ

Бонн, Німеччина, 2. березня. Західні аліянти плянують збільшити свої збройні сили в Німеччині до 13 повних дивізій і шість бриґад найпізніше до половини серпня, вважаючи, що власне цей час буде найкориснішим для совєтського нападу на Західну Европу. Ці західні сили ще не включатимуть німецьких військ, які — згідно з опінією авторитетних німецьких кол — потребуватимуть вишколу та відповідного озброєння і не будуть приготовані до будь-якої акції раніше ніж в літі 1952 року. Проте, в аліянтських і німецьких колах висловлюється щораз більше переконання, що хоча оборонна підготовка вимагає ще багато зусиль, головно у відповідному комунікаційно-транспортовому наладнанні, проте вже в серпні цього року аліянтська сила в Німеччині буде готова зустріти совєтський напад, якщо такий справді наступив би. Цю впевненість збільшує головно наявність великої повітряної сили, як теж ввесь аліянтський оборонно-воєнний потенціял та можливість його негайної мобілізації, якщо б зайшла така потреба. В Европі існує переконання, що Совєти почнуть наступ на Европу в другій половині серпня, негайно після жнив на Україні, Молдавії і Мадярщині, — вважаючи цей рік ще єдиною можливістю захопити легким коштом Европу перед повним завершенням оборонної підготовки країн Атлантійського Пакту.

СОВЄТИ ДОМАГАЮТЬСЯ КЛЮЧЕВОГО ПОСТУ В СЕКРЕТАРІЯТІ О. Н.

Лейк Соксес, 1 березня. — Представник Совєтського Союзу в Об'єднаних Націях, С. К. Царапкін, відвідав вчора діючого генерального секретаря О. Н., Шамальдгарі Ляля, що виконує ці функції в заступстві неприявного Тріґве Лі, та висловив побажання, щоби ключевий пост в секретаріяті, іменно відділ Ради Безпеки був знову переданий совєтському представникові Константинові Зінченкові, що займав цей пост раніше. Це створює нову ситуацію, бо Совєти, голосуючи проти кандидатури Тріґви Лі на генерального секретаря, натякали на можливість його бойкотування, як він все ж таки був би вибраний. З другого боку були припущення, що Тріґве Лі іменує іншого не-совєтського представника на цей пост, вже хочби тому, що цей відділ в секретаріяті займається тепер справами комуністичної війни в Кореї проти О. Н., яку піддержують теж Совєти. Власне тепер на порядку того відділу в секретаріяті є проблема санкцій О. Н. проти комуно-китайського аґресора. На випадок, якщоб Зінченко все ж таки був іменований заступником генерального секретаря для справ Ради Безпеки, тоді важливіші справи, зв'язані з війною О. Н. проти аґресора в Кореї, мусіли б переходити через інші руки.

ЗАПЕКЛІ БОЇ НА ЦІЛОМУ ФРОНТІ В КОРЕЇ

Токіо, 2. березня. — Впродовж вчорашнього дня на цілому корейському фронті розгортались запеклі бої, як аліянтські війська, не зважаючи на погану погоду та розпачливий спротив ворога, продовжували свою „вбивчу акцію", здобуваючи на поодиноких секторах дальших чотири милі простору та завдаючи ворогові нових великих втрат. Вчорашні бої вважається за найсильніші впродовж цього тижня. На центральному секторі фронту відділи американської морської піхоти, що тільки в останньому знову були введені в дію, взяли приступом цілий ряд стратегічних місцевостей, головно на захід від цілком зруйнованої в боях оселі Гаенґсонґ, перемагаючи ворога в рукопашних боях. Вибиваючи ворога багнетами з його окопів, американські вояки після бою тільки на одному секторі нараховали поверх 150 вбитих китайців, що з тупою самопосвятою намагалися оборонити гірський перехід. Сьогодні над раном червоні китайці пробували перейти до протинаступу, але вже коло 8-мої години рано відділи морської піхоти, — після сильної артилерійської підготовки, почали знову штурмувати дальші ворожі позиції. Рівночасно американські, британські та південно-корейські війська ведуть широку „вбивчу акцію" проти червоних китайців на цілому західному секторі фронту в районі Сеул. Ген. Мек Артур у вчорашньому комунікаті стверджує, що аліянти й цим разом здобули цілий ряд важливих тактичних і стратегічних перемог, але теж признає запеклість ворожого спротиву. Теж на східному секторі здовж побережжя американські і південно-корейські війська, при сильній артилерійській піддержці та під охороною танків — вдерлися глибоко у ворожі лінії, здобуваючи терен та завдаючи ворогові великих втрат. Сильні з'єднання аліянтської авіяції, що в загальному виконали вчора 440 налетів, піддержуючи сухопутні війська в боях на фронті та атакували ворожі воєнні об'єкти в запіллі.

КОМУНІСТИЧНА ПАРТИЗАНКА ВЖЕ ТЕЖ В ІНДІЇ

Ню Делгі, 2 березня. Тут з достовірних джерел повідомлено, що сильно озброєні комуністичні банди почали збройну акцію проти індійського уряду в північно-східній провінції Ассам, на індійських кордонах з Тибетом, Китаєм і Бурмою. Комуністичні банди є дуже добре зорганізовані, мають до розпорядження багато зброї і ними керують вишколені червоні провідники. Рівночасно з цею збройною акцією ведеться широку пропаганду бунту серед місцевого населення. Індійська поліція та власті безпеки почали відповідну протиакцію, хоча вона утруднена тереном. В останньому, в сутичці з поліцією мав згинути один з найбільш відомих місцевих комуністичних лідерів, Аніл Рой, про якого кружляли вже леґенди. Представники населення з цієї провінції не скривають свого невдовілля зі заходів центрального уряду для припинення комуністичних безпорядків в цих важливих стратегічних районах Індії.

АРЕШТУЮТЬ „ШПИГУНІВ ВАТИКАНУ" В КИТАЮ

Гонґ Конґ, 2 березня. З комуно-китайського континенту повідомляють, що там червоні власті виарештували в останньому цілий ряд католицьких та інших місіонарів під закидом „шпигунства в користь Ватикану". Іншим закидується співпрацю „з підпольною клікою Куомінтанґу". Багатьох місіонарів, в цьому теж одного американського, мали розстріляти. Арештування місіонарів переведено в загальній терористичній акції проти місцевого населення, жертвою якої падуть кожного дня сотні осіб.

БРИТАНІЯ ЗАТРИВОЖЕНА МОЖЛИВІСТЮ СОВЄТСЬКОЇ АҐРЕСІЇ

Лондон, 2 березня. В британських урядових колах не скривається затривоження безпосередньою можливістю совєтської аґресії на Іран, що в кожній хвилині могла б початися „визвольною акцією" керованої з Москви комуністичної п'ятої колони. Останні відкриття іранською поліцією великих таємних складів зброї ще тільки збільшують цю тривогу. У зв'язку з цим британські власті шукають вже тепер відповіді на запит, як повинні поступити аліянти на випадок, коли б таке „визволення" Ірану почалося і не було наявних доказів совєтської аґресії. Під цим оглядом заслуговує на увагу вчорашня заява в парляменті лорда канцлера і речника уряду, вайкаунта Джовіта, який твердив, що Британія не дасть обманути себе будь-яким совєтським намаганням аґресії за посередництвом внутрішніх повстань. Він твердив: „Це не є неможливе, що ті, які проповідують світову революцію, намагатимуться поширити кордони своїх імперій починаючи те, що може виглядати на громадянську війну, але на ділі є аґресією. Вони сподіватимуться, що вільний світ буде спантеличений в своїй опінії та не знатиме яку акцію повести. Уряд Його Королевського Величества цілком здає собі справу з такої загрози і не дасть себе легко звести на манівці нічим, що могло б статися в Центральній Европі, на Близькому Сході чи денебудь". Цю заяву інтерпретується як виразну осторогу для Москви у зв'язку з подіями в Ірані.

БІДО МОЖЛИВИМ НОВИМ ПРЕМІЄРОМ ФРАНЦІЇ

Париж, 2. березня. — Після передвчорашньої відставки французького уряду премієра Плевена, президент Оріол запропонував місію створення нового уряду Жоржові Бідо, лідерові народно - республиканської партії, яка перша виступила з попередньої урядової коаліції на тлі розбіжностей щодо нового виборчого закону. Бідо, заки дасть відповідь на пропозицію президента, почав негайно переговори з представниками поодиноких партій, провіряючи можливості нової коаліції, до якої він бажав би тепер втягнути всі партії, від соціялістів починаючи а на прихильниках ген. де Голя кінчаючи. Таку можливість вважається досить неправдоподібною, вже хочби тому, що соціялісти рішучо відмовляються від будь-якої коаліції, в якій мали б бути теж прихильники ген. де Голя.

В СВІТІ

● **Ген. Двайт Айзенгавер прибув** до Лондону для обговорення з британськими урядовими і військовими колами дальших проблем поодиноких ділянок аліянтського головного командування в Европі.

● **Населення Мадриду знову ентузіястично вітало американського амбасадора Ґріффіса, як він у приготованій еспанським урядом державній параді передав свої креденціяльні листи голові держави, ген. Франкові.**

● **Населення Франції за останніх п'ять років збільшилося на два мільйони і виносить тепер 42,000,000 — подає французький Статистичний Іститут.**

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

AMERICAN + RED CROSS

„Добровільна акція, яку ведуть люди, що вірять у спільну справу, є все ще найбільшою силою у світі; вона є значно ефективнішою, ніж будь-яка форма тиранії чи деспотії" — мовив президент Труман у своїй радіовій промові, відкриваючи березневу кампанію збірки на допомогу Американському Червоному Хрестові. Подавати допомічну руку — значить виявляти наш основний національний ідеал — продовжав президент, згадуючи при цьому благородну працю, яку вела на полях битви в часі американської Громадянської Війни Клара Бартон (1821—1912), основниця АЧХреста. Як відомо, Клара Бартон поширила потім американську гуманітарну акцію на інші країни, в тому і на царську Росію. З цеї допомоги користав теж і голодуючий український нарід, а просте й щире письмо українського селянина з подякою для Америки за цю допомогу, заховане в Вашингтоні донині як один з найкращих документів благородної діяльности АЧХреста, якими ця установа пишається.

Замітне, що якраз тепер появилась на книжковім ринку знаменита книжка про ще славнішу жінку з аглосаського роду, Флоренс Найтінгейл (1820—1910), яка походила з багатого, аристократичного англійського роду, була великою красунею, а ціле своє самітне життя — не зважаючи на спротив цілої родини — присвятила гуманітарній службі. Як медсестра була вона в Кримській війні в очах вояків „героїнею". Їй приписують зреформування цілої санітарної та шпитальної опіки в британській армії.

Пригадка у цю пору великої посвяти тих обох жінок не є припадкова. Подібної бо праці й посвяти треба буде в найближчій будуччині можливо ще більше, як це було в минулому. Це ясне, коли мається на увазі атомові бомби та міжнародне напруження, яке цілком ненадійно може довести до нової світової катастрофи.

„Червоний Хрест — це добровільна організація; ніхто нікого не змушує у ній працювати, ані складати їй пожертви", каже президент Труман. Проте, на її заклик завжди ставали добровільно до її послуг тисячі жінок, даючи тим рівночасно доказ, що „вільні люди можуть спільно працювати по добрій волі й для загального добра". Генерал Маршал, що був якийсь час президентом АЧХреста, виразно підкреслив, що рідко коли в мирних часах ця установа мала такі важливі завдання, як їх має сьогодні. Бо ж Америка, змагаючи до миру, готується до оборони перед агресією, яка може наступити кожної хвилини. До того, війна в Кореї ще теж не закінчена. Треба доставляти постійно кров для рятування ранених. Цеї крови було б потрібно багато більше, якщоб прийшло до нової світової війни, бо заіснувала б потреба рятувати ще й цивільне населення в Америці, потерпіле від бомбардувань, в тому і атомовими бомбами.

Це заставляє АЧХрест до поширення і посилення його дотеперішньої діяльности, в Америці й поза нею. Уже саме воєнне поготівля вимагає збільшення персоналу. Треба ж підготовляти мільйони добровольців, які знали б, що робити і як рятувати на випадок бомбардування ворогом американських міст. Це т. зв. цивільна оборона, яка може врятувати нації сотні тисяч або й мільйони людей.

„Америка буде ліпшою Америкою і сильнішою Америкою, якщо вона поспішиться з допомогою Червоному Хрестові в тій критичній годині" — твердив ген. Маршал. Ми переконані, що так віднесуться до цьогорічної кампанії АЧХреста теж і американські українці. Як завжди, так і цього року, вони піддержать цю благородну акцію зі щирого серця, пам'ятаючи, що цим разом ідеться про мобілізацію допомоги на випадок агресії того ворога, який є найбільшим ворогом теж і українського народу.

ДОЛИНА СМЕРТИ

Корея перемінилася в справжню долину смерти для червоних агресорів. Найкращі комуно-китайські армії, що їх вислано на „перший вогонь", не потрапили перерішити війни на свою користь, натомість втратили точно одну третю частину свого складу тільки в трьох місяцях війни. Якщоб вони знову продовжували свій наступ, або якщоб взагалі відношення не змінилося, за дальших три місяці вони втратять дві треті частини своїх військ, якщо не більше, бо „вибити якнайбільшу кількість ворога якнайменшим коштом" стало тепер ціллю аліянтської стратегії, як це спрецизував командант Восьмої Армії, ген. Ріджвей.

Дотеперішні втрати червоних китайців в Кореї виносять кругло 185,000 вояків. Тягар цеї втрати збільшується фактом, що це були, як згадано, найкращі військові частини. Не зважаючи на переконання про необмежену людську силу Китаю, та країна навряд чи може дозволити собі на втрати такими темпами. Людська сила сама собою не має більшого значення в теперішній воєнній техніці, якщо вона не є відповідно з нею познайомлена. В додатку, червоний Китай, після величезних втрат в своїй власній громадянській війні, має нині пропорційно дуже малу кількість вишколених старшин і теж за зброю доводиться йому дорого платити, не маючи власних більших продукційних можливостей. З усіх 460,000 „добровольців", що їх комуністичний уряд Китаю заставив воювати за чужі інтереси в Кореї, сьогодні залишилося ще тільки 275,000, проти яких продовжуються аліянтські „вбивчі дії". Китайські втрати в поодиноких випадках доходили до 130 у відношенні до одного втраченого аліянтського вояка.

Безпосередньо перед інтервенцією, червоно-китайське командування було стягнуло на північ до Манджурії свої найкращі армії в загальній силі 900,000 вояків. Половина з того була вислана на війну до Кореї і з цього одна третя вже впала жертвою війни. Але це, що залишилось, є приблизно все, що червоний Китай може держати в Кореї без більшого риску для оборони своєї власної території. Щоб могти знову перейти до наступу в Кореї червоні потребують переваги в людях щонайменше три до одного, навіть у випадку, коли б кількість, рід і сила зброї були приблизно рівні. Це очевидно, як йдеться про успішний наступ, або бодай з виглядом на успіх. В додатку, червоні в Кореї майже безборонні в повітрю, не мають забезпеченого постачання і не можуть навіть рівнятися з аліянтами якістю і кількістю зброї. В таких обставинах, згідно з твердженнями шефа американських дійових збройних сил, ген. Кларка, комуністи в Кореї мусіли б мати перевагу бодай у відношенні 10 до одного, щоб мати надію на перемогу. Це означало б, що їм потрібно там щонайменше 2 і пів мільйона вояків, тоді як приблизно ціла комуно-китайська армія, як йдеться про вишкіл, забезпечення зброєю та взагалі готовість до війни, не виносить більше двох мільйонів вояків.

У військових колах передбачується кілька можливостей виходу з такого положення. Сюди належить:

Відступ червоних в райони північної Кореї, де зменшуються трудноші постачання та де можна зайняти догідні оборонні позиції, що вирівняли б потребу людської переваги. В додатку, в теперішних обставинах Манджурія є „протегованим схоронищем" перед атаками аліянтської авіяції;

Спроба вдержатись на місці, посилаючи на фронт відповідні підкріплення. Це була б коштовна стратегія, бо аліянти рішені продовжувати свої „дії вбивства", а висилка дальших підкріплень на фронт могла б заохотити націоналістів, які розпоряджають ще досить великими силами на Формозі та сильною партизанкою на континенті, до дещо рішучіших заходів проти червоних;

Забратись з Кореї цілком могло б виглядати найбільш доцільним зі стратегічної точки зору, але не з політичної. Москва навряд чи допустила б до такої загрози комуністичного престижу в Азії і в світі;

Можливість безпосередньої совєтської допомоги, головно в повітрі і на морю — була б добрим виходом для червоного Китаю, але слабшим для Москви. Сьогодні немає ще жадних познак, що Кремль хотів би рискувати через Корею новою світовою війною.

Ще існує можливість перемир'я, але вона теж проблематична з огляду на вагу, яку комуністи прикладають політичному престіжові та на їхні завойовницькі пляни взагалі.

Котру з тих можливостей виберуть архітекти червоної агресії в Кореї — сьогодні ще важко передбачити. Але можна вважати певним, що вони мусять рішитися вже в найкоротшому часі. До того заставляє їх положення та аліянтська стратегія, що перемінила Корею в справжню долину смерти для червоних.

Традиція та її правдиві оборонці

„Я довідався про Крути вперше 1932 р. Сказала мені це слово одна, високопоставлена в совєтському апараті, людина: „Як, ви не знаєте, що таке Крути?" Та ж вам тепер 27 років. Боже, Боже, що буде з нашої молоді — вона ж не має уяви про історію свого народу!"...

„Про Крути, як історичний факт і як символ, я вперше довідався докладно аж 1943 року, коли вирвався з-під большевиків до Львова і коли позад мене було 38 років життя, дві вищих школи й аспірантура та вісім років табору й заслання за український патріотизм". Ці слова Ю. Дивнича, одного з передових східньо-українських журналістів, висловлені недавно з приводу крутянських роковин, нагадують черговий раз про жорстоку дійсність, про тотальне нищення російськими большевиками нашої національної традиції, національної пам'яті, зокрема нашої модерної історії.

Як далеко зайшов цей процес за короткий час між двома світовими війнами, можуть потвердити ті, кому довелося в воєнну хуртовину 1941-43 рр. мати до діла зі спробами відновлення нашого громадсько-політичного життя. Тільки зацілілі від большевицького терору одиниці зі старшого покоління пам'ятали добре минуле. Про Петлюру — національного героя й володаря душ тисячів у період національної революції, залишилися по двох десятиліттях тільки туманні згадки. Винниченка назвав дехто, мабуть по лінії літературних ремінісценцій. Народ у цілому, молодь найактивнішого віку не знаходила для себе в минулому нічого, що промовляло б до неї, унапрямнювало її дії, мобілізувало до визвольної боротьби по лінії державної традиції.

І коли сьогодні по цьому нищівному періоді, по кривавій німецькій окупації і повторному повороті совєтського режиму, екзильний уряд УНР, покликуючись на легітимність і традицію, зголошує свій мандат — заступати український народ, його становище дуже складне. Бо ж вага всякого екзильного уряду залежить від того, наскільки він живе в серцях поневоленого народу, що з тугою жде повороту свого законного представництва. А в даному випадку, коли стверджується таке велике знищення державної традиції, що навіть незабутні події недавніх днів, навіть великі національні герої — в непамяті, які можливості згадки про формацію, що на протязі десятиліть поза країною?

Відповідь була б дуже песимістична. Противники еміграційного УНР цю негативну відповідь нераз і висловили в гострій формі. Заохочені були при цьому зокрема тим, що певні групи з Державного Центру виходили у своїх політичних акціях й аналізі ситуації з уявної дійсности, яку залишили перед десятиліттями, і зовсім нехтували поглянути відважними очима на сучасну Україну, прослідити ці глибокі переміни, які зайшли в Україні за останнє десятиліття, приглянутися ближче і знайти спільну мову з цими політичними рухами, які в даній ситуації оформлюють вперте змагання народу до віднови держави.

Тільки останній час приніс багато матеріялу, який насвітлює зовсім по новому питання збереження нашої державної традиції в умовах большевицької дійсности. Відомо, що державні традиції визвольних змагань збереглися в Західній Україні, під Польщею. Там вони не тільки зберігалися, але й інтензивно плекалися, нераз, може, і в викривленій формі, як думає Ю. Дивнич, коли ставить питання „Чи потрібні нам другі Крути?" (Бюлетень ОДУМ ч. 6), коли завважує, що як там, так і взагалі в світі не було достатніх історичних і політичних досліджень епохи 1917-18 рр. в Україні — отже недостатність пізнання надолужено було уявою, фантазією.

Ця недостатність пізнання і довела до певних промахів націоналістичного руху, до тільки частинного сприймання минулого, подекуди навіть до намагання починати творити історію нанову від себе. У пробі

(Докінчення на стор. 3-тій).

Б. Козловський.

ВОГНИКИ ПЕРЕМОГИ

Питання про санкції проти комуно-китайського агресора в Кореї, які обстоюють ЗДА, стоїть на неписаній повістці міжнародного політичного дня. Без застосування цих санкцій, як те давно вже підкреслює генерал МекАртур, аліянтська армія в Кореї і далі почуватиме себе із зв'язаними руками й ногами, не могтиме цілком використати свої сили й припинити безперервне посилення комуністичної армії з-за китайського кордону. Цього не можуть не розуміти ні дволикий індійський Неру, ні наддипломатичний англійський Атлі, ні всі ті з західно-европейських та азійських урядів, які протестують проти санкцій. Про те, що не якісь обґрунтовані думки, а лише почуття страху керує при цьому такими короткозорими політиками, вже сказано й написано багато. Тут варто підкреслити тільки те, що ця угодовська політика деяких урядів не лише ляє воду безпосередньо на млин комуністичної агресії, а й розкладає душу своєї нації, вливаючи в неї отруту зневіри й розпачу і роззброюючи її психічно. Якщо самі поставлені коло керми влади державні діячі кажуть своїм народам: „Не дратуймо вовка, бо він нас загризе!" — яких настроїв можна сподіватися у звичайних пересічних громадян, яким взагалі найближчою є „власна шкура"? Годі ж дивуватися, що в частині західно-европейської (та меншою мірою і американської) людности панують настрої передодня „кінця світу", гніт усвідомлення своєї приреченості, тваринний страх перед червоним антихристом, що вже прийшов на землю. І як же повинні будуть занепасти мораль і боєздатність демократичних армій, коли такі люди одягнуть на себе військову уніформу і візьмуть в руки зброю, щоо ооронити те, чого, на їх думку, однаково годі оборонити!

Чи можна визнати рацію цим легкодухим маловірам, чи є якісь певні підстави для такої завчасної духової капітуляції? Ні, їх нема й бути не може! Віра в перемогу є однією з головних передумов самої перемоги, і цю віру треба плекати, а не топтати. Першорядними чинниками її повинні бути два незаперечені факти: технічно-матеріяльна вищість західного світу, передусім ЗДА, і внутрішня опозиція поневолених підсовєтських народів. Це якраз і примушує Кремль досі утримуватись від відкритого тотального походу на вільний світ. Не треба легковажити сили й можливості ворога, — навпаки, слід визнати його військову міць, шалені темпи озброєння і впливи його не менш шаленої пропаганди, найбільш небезпечні поміж темних і нужденних азійських мас. Не треба заплющувати очі на неминучість, особливо в початкових стадіях боротьби, невдач, ба навіть і великих поразок. Проте, хіба не здавалась катастрофічною поразка аліянтських армій в 1941 р., коли Англія, лишившись на своїм острові в „гордій самотності" віч-на-віч з могутнім переможним агресором, втратила все, крім непохитної віри в те, що „ми можемо програти всі битви, але виграємо останню"! Чи не безнадійним здавалося становище невеликої американської армії, припертої до моря коло Пусану червоними ордами, яка, проте, незабаром не встигала гнати їх аж за манджурський кордон! І хіба знов не здавалось катастрофічним становище нечисленної армії ОН в Кореї, коли вона змушена була відступати на всьому фронті перед навалою сотень тисяч озброєних Совєтами комуно-китайців, — тієї самої армії, що тепер не тільки стабілізувала (хай навіть і тимчасово) фронт, а й перейшла в успішний „обмежений" наступ.

Зворотній бік китайського велетня.

Могутність Китаю в розумінні його величезних людських резервів не може відігравати в модерній війні рішальної ролі, тим більш, що відсталий, поруйнований, голодний Китай двалеко більшою мірою ніж кол. російська імперія є „велетнем на глиняних ногах". Навіть те, що за спиною його стоїть його могутній господар СССР, не може ще наперед вирішити долю тієї боротьби за Азію, якою фактично є війна в Кореї. Надто довгі кордони СССР, надто загрожені вони евентуально, надто багато дивізій і технічних засобів потребує СССР для оборони їх або наступу через них, надто болять йому й досі його воєнні рани, надто важить для нього Европа, щоб він спромігся як слід модерно озброїти величезні китайські військові резерви. Годі ж дивуватися, що в Кореї і в повітрі і на морі цілком панують аліянти, що технічне оснащення і зокрема транспортові засоби ко-

(Продовження на стор. 3-тій)

Лев Ясінчук.

„НОВА ЕВРОПА"

(Уривок з повісти: „Данина Молохові").

10)

Левчук подав. Начальник пішов у свою кімнату й за яку годину кличе Левчука до себе.

— Я переглянув цей акт, каже, й бачу, що ви маєте повну слушність. Але тут є письмо найвищого шкільного уряду, моєї влади; що я можу їй сказати?

Напишіть, що — на жаль — місця інспекторів у Львові вже обсаджені.

— Добре, я так напишу.

Левчук зміркував, що його шеф ще не зовсім зіпсута людина, дарма, що носить партійну націвську відзнаку.

За якийсь час надійшло знов письмо з Кракова, щоб того фольксдойча конечно добре примістити. Вийшла відповідь з покликом на попереднє письмо в тій справі. Щойно, коли у Львові після кількох місяців добровільно уступив українець інспектор, краківський найвищий уряд таки прислав понад голови львівського — свого ставленника.

Левчук сидів при своїй звичайній роботі, і коли одного ранку приходить до нього його шеф з предложенням:

— Чи не були б ви добрі, піти зі мною на пошук за помешканням. Я маю тут від мешканевого уряду список помешкань, але ще не визнаюся добре в улицях. Я хотів би найти невелике, двокімнатне з кухнею, на першому поверсі.

— Добре, піду радо.

Були вже на кількох улицях, у кількох помешканнях, але німцеві не подобалося нікотре з них.

Прийшли врешті на коротку, затишну вулицю. Трамваєва зупинка близько відти на два боки. Положення відповідає; не знати тільки, яке саме помешкання. Подзвонили. В дверях станув ще молодий жид і струхлів, побачивши на шефові націвську партійну відзнаку.

— Хочу оглянути ваше помешкання.

— Прошу, — звертається ввічливо переполоханий жид.

Німець пробігав по кімнатах, уладжених зо смаком стилевою мебіллю. В одній кімнаті при світлі стояла шафка з кришталевими шибами в трьох стінках, зо срібною й порцеляновою посудою. В куті короткий фортепіян, покритий дорогоцінним шовковим покривалом. З боку шафка з радієм і мистецьким стоячим годинником. На середині вигідний округлий стіл, накритий покривалом, гарної ручної роботи. Чотири, брокатом покриті фотелі й така ж канапа. У спальній кімнаті два широкі ліжка з шовковою постіллю, отамана з опертям покрита цінним шовковим покривалом, два мягкі крісла, велика тридільна шафа на одіння, повна мужеського й жіночого білля та одягів, з боку велике кришталеве зеркало в рямцях, достосованих до мебелі. Кухня наповнена кухонним начинням та харчевими припасами. Стінна шафа в коридорі, заповнена різного роду милами й перфумами, бо власник помешкання мав косметинчу крамницю.

— Но, — каже німець, оглянувши всьо; я забіраю це мешкання, і почав списувати всьо, що там було.

—Пощо вам це записувати? — питає Левчук.

— Як то, пощо... прецінь жид міг би забрати, що захоче.

—А хіба ж він не може цього зробити?

— Що ви, з місяця впали? — Прецінь усьо, що є в помешканні — моє, — відповідає німець, так самовпевнено, як би це так водилося від початку світу. Левчук розкрив широко очі.

— Та як? Усьо? А пощо ж вам фортепіяну, коли ви не граєте. Пощо вам два ліжка, коли ви не маєте рідні? — Ну, а білля й одіж та харчеві припаси, хіба зможе жид забрати.

— Мій любий, залишіть ті сентіменти. Всьо моє! Таке в нас право й я його виконаю.

Левчук забув язика в роті. Йому здавило в горлі й він не міг вимовити слова. Але поки німець усьо списав, він заспокоївся й почав його вговорювати, щоб прецінь щось залишив жидові.

— Пощо йому того! Він і так усьо залишить, — відповідає німець цинічно.

Але вкінці таки виявив своє понадзаконне милосердя, закликав жида й заявив йому, що він відчуває й його потреби й залишає йому одну подушку, одне покривало, дві сорочки для нього й дві для його дружини та 20 кіля муки. Решту позамикав, сховав ключі до своєї кишені й каже:

—За дві години я тут прибуду, щоб вас тут уже не було

— Як, — каже Левчук; ви помилилися, може за два дні....

— За дві години! Він і так не має що забирати. Я міг би його й зараз бигнати, але прецінь людина мусить мати якесь милосердя.

Вийшли. Німець наклеїв на входових дверях картку мешканевого уряду з обявою, що мешкання зайняте.

Левчук ще не привик був до того роду практик. Розпращався з шефом і в понурому настрої пішов швидким кроком до дому. Але з такими практиками треба було освоїтися.

Незабаром почали виквативровувати у Львові цілі кращі вулиці й частини міста. Виготовили навіть плян переквативрувати всіх українців і всіх поляків; скупчити їх на призначених вулицях. У випадку потреби — це було б напевно облегчило німцям винищування без особливого клопоту одних, чи других. Тільки, що прилюдна опінія міста дуже заворушилася проти того пляну й доказувала його шкідливість головно аргументами господарської натури. Так і залишився той плян не виконаний.

А тимчасом український степ на Правобережжі дуднів від проїзжих важких німецьких „тигрів" (танків). Колишня краса Києва — Хрищатик розсипався від підступних вибухів, що створили гори румовища. На Україні палахкотіла революція, що виявляла себе в сотнях тисяч полонених совєтської армії, що здавалися німцям, віруючи у визволення України, й завертали німцям голову похміллям перемоги. Німецькі загони перейшли Вітебськ й сягали під Брянськ, під Вязму. Німецька воєнна сила здавалася непереможною. Іде на Ленінград, на Москву.

Галицьку землю прилучили в одну адміністраційну одиницю з польськими землями під іменем „Генерал - Губернаторство" з урядом в Кракові. Відновлена Польща під німецьким видом.

В той час почали повертати до Галичини втікачі з часу большевицького режиму в Галичині. Деякі з них вміли знайтися у витвореному положенні. Переймали опустілі по жидах крамниці, ставали управителями кіно-театрів, та всяких великих підприємств. У розмові з українцями, що були залишилися у Львові, мали звичаєве питання на устах:

—До якої партії належите; ви мельниківець, чи бандерівець?

— Що, партії? Ви там у холодочку партіями гралися? Ми вже про це забули. Тут, у большевицькому огні, ми вилікувалися з партій і остали українцями.

Поворотцям були такі речі мало зрозумілі.

Швидко кінчалася ідилля і наростала тверда дійсність. На селян накладали німці високі контингенти — достави рільничих плодів, що їх замість давних сільрад — мали помагати стягати назначені солдати й комітети. Молодь почали брати до „баудінст-у" (служби розбудови), а на основі визначеного з гори числа на окремі села — до примусових робіт — у Німеччину й загалом на області, окуповані німцями. Народ розбігався, тікав, куди міг. Але найбезпечніше таки було — в ліс. Там уже він придавався при організації збройного опору.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Високошкільний з'їзд в Ню Йорку

Високошкільний з'їзд професорів, доцентів, викладачів і асистентів, студентів та абсольвентів Українського Вільного Університету відбувся дня 24 лютого 1951 в залі Літературно-Мистецького Клюбу, влаштований „Комітетом Членів і Прихильників Українського Вільного Університету".

Голова Комітету, проф. УВУ Василь Лев відкрив його в год. 12 вполудне та коротко накреслив історію повстання Комітету. Постав він в Ню Йорку у жовтні м. р. як об'єднання професури та студентів і абсольвентів УВУ та прихильників його, що живуть на терені ЗДА й Канади з метою тісного зв'язку з централею в Мюнхені, шляхом організування періодичних університетських викладів, підсилення праці студентів в Інституті Заочного навчання та влаштування іспитових комісій для абсольвентів УВУ, а крім того несення допомоги централі, що в теперішню пору знаходиться у досить скрутному матеріяльному положенні. В ході нарад Управи Комітету виникла потреба влаштування високошкільного з'їзду для з'ясування справ студіюючої молоді УВУ, можливостей студій в ЗДА і Канаді та створення асоціяції професури УВУ. Привітавши зібраних на залі професорів і студентів УВУ, а також гостей, представників інших українських високих шкіл, преси й громадянських організацій, голова Комітету запросив до почесної президії таких пп. Клеренса Менінґа, професора Колумбія Університету в Ню Йорку (й доктора г. к. УВУ), сенатора Арнольда Марґоліна, доктора г. к. УВУ, проф. Джорджтавн університету в Вашинґтоні д-ра Лева Добрянського, проф. УТГІ Віктора Доманицького, проф. Миколу Чубатого, д-ра г. к. УВУ, і професорів УВУ Романа Смаль Стоцького, Маркет університет у Милвокі, Лева Окіншевича, Олександра Оглоблина, Івана Станкевича (білоруса), Володимира Січинського, Пантелеймона Ковалева, Костя Кисілевського та Володимира Бакада, представника американської української молоді, Івана Гуту, представника ЦЕСУС-а й Любослави, голову Студенської Громади в Ню Йорку. — До ділового проводу З'їзд запросив проф. Кисілевського та Січинського і д-ра Евгена Котика й п. Марту Шаєнко на секретарів.

Після відчитання привітів від Ректорату й Сенату УВУ, НТШ, УВАН, проф. Колемана, президента Елієнс Каледж, Кембрідж Спрінґс, Па, проф. Р. Смаль-Стоцького, проф. В. Доманицького, проф. Ол. Грановського, д-ра Романа Осінчука, проф. Іллі Витановича, проф. С. Левицького, голови Головної Пластової Ради, д-ра Михайла Тершаківця, ООЧСУ 2-го відділу в Ню Йорку, д-ра Романа Залуцького, Союзу Українських Студенських Організацій у Німеччині, ЦЕСУС-а, Української Студенської Громади в Ню Йорку, проф. Миколи Палія, д-ра Володимира Безушка, д-ра Івана Теслі, о. д-ра Юрія Федорова, д-ра Миколи Климишина, д-ра Юліяна Колтуна, почалися доповіді: 1. Проф. Василь Лев: Нарис розвитку українських високих шкіл.

Доповідач подав розвиток українського високого шкільництва, а саме Острозьку академію, Києво-Могилянську та їх, як на свій час велику науково-педагогічну і громадянську діяльність, важкі умовини для розвитку українознавства в університетах під Росією в Харкові, Києві, Одесі, не зовсім сприятливі умовини з Черновецькому та Львівському університетах, зокрема в останньому, за якого український характер боролося українське суспільство в II пол. XIX ст. і поч. XX. Внаслідок спольонізування Львівського університету під Польщею у Львові повстали українські таємні університет і політехніка, що за час свого існування в рр. 1920-25 провели велику науково-педагогічну роботу. На еміграції постали Український Вільний Університет у Празі. Українська Господарська Академія в Подєбрадах, перетворена пізніше в Український Технічно - Господарський Інститут, Український Високий Педагогічний Інститут ім. М. Драгоманова в Празі. Дві перші школи після II. світ. війни перенеслися на терен Баварії, де стали далі вести свою працю побіч Української Високої Економічної Школи в Мюнхені. Вкінці подано працю гр.-кат. Богословської Академії у Львові, православних Духовних Академій у Варшаві та Чернівцях та їх наслідників на еміграції.

2. Франко Капітан, студ. УВУ: Осяги українського студенства на еміґрації.

Доповідач подав перелік високих шкіл крім українських також усіх західно-европейських в числі понад 25, в яких студіювало понад 1000 студентів українців всі наукові дисципліни, найбільше медицину й техніку та українознавство. Впродовж 5 років б. 500 студентів склало дипломові іспити або докторати, решта або не вспіли закінчити студій через еміґрацію з Европи, або покинули студії (мале число), перейшовши на бюрову чи комерсантську працю. Опинившися на еміґрації в заокеанських країнах абсольвенти і студенти прийняли переважно фізичну працю, одначе абсольвенти економічних дисциплін та фізико-математичних наук, опанувавши англійську мову поволі стають працювати за фахом.

3. Доповідей про можливості студій в ЗДА і Канаді не могли виголосити проф. Р. Смаль-Стоцький та Яр. Рудницький через неможливість прибуття до Ню Йорку. Тому зачитано тільки нарис присланої доповіді проф. Р. Смаль-Стоцького, в якій він дав практичні вказівки про те, які фахи і предмети вибирати нашим студентам, про конечність опанування знання англійської мови, та поради високошкільним професорам і молодим адептам науки як старатися про працю за фахом в американських високих школах.

4. Д-р Остап Оришкевич: Минуле й сучасне УВУ. Доповідач подав історію заснування УВУ в Відні 1921 р. та перенесення його до Праги й пророблену ним науково-педагогічну працю й виховання кадрів фахівців і вчених спеціялістів продовж його 30 літнього існування. Далі представив перенесення УВУ до Мюнхена після II. світової війни, та його успішну працю в рр. 1946-1949 і вкінці важке положення з хвилею посиленої еміґрації професури та студентів. З метою несення матеріяльної допомоги і зв'язку тих членів УВУ, що виїхали закордон зі своєю „альма матер" засновано в Ню Йорку „Комітет членів і прихильників УВУ".

Після доповідей розгорнуто широку дискусію над ними про можливості студій українського студенства на терені Америки, про зв'язок професури і студентів та абсольвентів з централею, про способи несення йому матеріяльної допомоги, про утворення Т-ва членів або прихильників УВУ на статутових основах та продовження науково-педагогічної праці професури, абсольвентів і студентів УВУ. В дискусії забирали голос пп. проф. Січинський, Ковалів, Кисілевський, Оглоблин, Лев, д-р Цюцюра, д-р Левкович, д-р Катерина Кохно, д-р Демидчук, п. Комарницький (голова ООЧСУ), д-р Ленцик, інж. Гойдиш та інші.

Після дискусії резолюційна комісія предложила з'їздові низку резолюцій: 1) Заслуги й досягнення на полі науково-педагогічному УВУ, за що з'їзд шле йому на руки ректора й сенату та кураторії особливе признання й подяку в 30 ліття його існування; 2) Конечність моральної та матеріяльної підтримки УВУ; 3) Об'єднання професури й студентів та абсольвентів і аспірантів УВУ і Асоціяції професорів та Комітеті, згл. Т-ві членів і прихильників УВУ в Ню Йорку та філій по інших містах ЗДА й Канади; 4) Утворення іспитових комісій та періодичних університетських викладів з українознавства; 5) Приміщення викладачів УВУ на працю за фахом; 6) Привітання для УВУ й кураторії його, НТШ, УВАН і проф. Стасенові, президентові Пенсилвенійського Університету.

Безпосередньо після закінчення З'їзду відбулося ініціятивне зібрання професорів, доцентів, викладачів, асистентів і аспірантів УВУ з метою утворення Асоціяції їх. Після реферату про теперішній стан УВУ й дискусій над ним вибрано тимчасову комісію для виготовлення статуту і проєкту праці Асоціяції. В склад комісії ввійшли пп. О. Оглоблин, Р. Смаль Стоцький, П. Ковалів, В. Лев, Б. Цюцюра, О Андрушків і В. Ленцик.

Традиція та її правдиві оборонці

(Закінчення зі сторони 2-гої)

воєнних днів, у зустрічі з всеукраїнським світом 141-43 рр. ці хиби й недомагання виявилися. Грунтовна ревізія позицій визвольного руху 1943 р. саме характеристична тим, що попри нове трактування соціяльної проблематики підчеркнено в ній звязок з традицією визвольних змагань періоду УНР. У рядах УПА стали бувші старшини УНР, червоноармійці й західно-українські підпільники за оборону нашої державної традиції, за її віднову.

По майже десяти роках цієї спільної боротьби можна зробити сьогодні вже деякі підсумки, деякі **с т в е р д ж е н н я**. Найперше, не зважаючи на нещадний большевицький терор, завдяки дії українського визвольного руху перервало процес нищення нашої традиції. Далі, у десятках виступів, висловів, публікацій і у всій дії визвольного руху підчеркнено нерозривний звязок з періодом 1917-19 рр. і як мету боротьби поставлено суверенну Українську Народну Республіку. Численні публікації, летючки, афіші, листівки, брошури, книжки, що дійшли з України на еміґрацію, виявляють нарешті, несподівану ширину й глибину визвольного руху. У підпільних умовах передові уми визвольного руху коментують світові події (Лист українських **п о в с т а н ц і в** до Черчіла, коментар П. Полтави до виступу МекНейла, делеґата Великобританії на сесії Ґенеральної Асамблеї ОН, 1949: „Ми не відповідальні за політику Кремля"), знаходить серед них місце Україні, кидають нові концепції побудови суспільного й державного ладу, які стають сьогодні атракцією й для чужинців (П. Полтава). Серед цих публікацій такий прим. Лист - відповідь Людмилі Шевченко, передрукований в еміґраційній пресі, це мужній, відважний голос, яких Москва досі не чула, це обвинувачення Москви в свідомому нищенню пам'яток української культури, традиції, це розкриття великоросійського шовінізму й расизму, це історичний документ.

Чим можна назвати у цій ситуації, на цьому тлі заперечування визвольного руху, його здобутків, очорнювання його фактичного проводу, що невгаває далі в частині еміґраційної преси? Чим можна назвати спроби близьких Державному Центрові кругів зменшити чи злокалізувати значення „Звернення Воюючої України", отого достойного політичного акту, що в ньому той самий дух, що і в Універсалі, — акту, яким не може похвалитися ніодна еміґраційна спільнота? Назвати їх можна б тільки як втрату політичного інстинкту. Адже кожний екзильний уряд, маючи такі пребагаті й неоспоримі докази про героїчний спротив свого народу накиненому йому урядові, гордився б ними, використав би їх у своїй акції, — маючи такі великі можливості по десятиліттях розриву ввійти в контакт з політичними рухами в краю, використав би цю можливість без вагання. Бо, як сказано, протиріч нема. І тут і там ідеться про одне, про віднову держави.

Трагічним було, що певне покоління в певному проміжутку часу хотіло починати історію від себе, заперечуючи осяги попередників. Кризу переборено. І було б сьогодні не менше трагічним, коли б певне покоління хотіло кінчити на собі історію, заперечуючи осяги й здобутки наступників. Нотатки в пресі про розмови між Державним Центром і представниками визвольного руху подають деяку надію, що як пройдемо одну кризу, так переможеться й другу. Старі й нові оборонці української державної традиції, — Української Народної Республіки, повинні зійтися!

І. С.

Др. Володимир Галан
б. командант батерії X. Гарматнього Полку УГА.

Тиф—плямистий і поворотний

(Воєнний спомин з 1919-20 рр.)

Недавно тому американська преса подала вістку, що в китайській та корейській арміях поширився — страшний тиф.

Для пересічного американця незрозуміло, чому тиф робить такі спустошення, бо ж тепер є можливість сконтролювати того роду недугу, а зокрема кожна модерна армія має всякі превенційні середники для рятування вояків.

Для українських вояків з 1919-20 рр., як з Української Галицької, так і Дієвої Армії, тиф був страшною хворобою. Він охопив майже цілу армію в 100% саме в той час, коли не було ні шпиталів, ні лікарів, ні ліків. Хто захворів на тиф, годі мусів відлежати 2-3 місяці, а зглядно їздити на підводі за своєю частиною, якщо вона була в поході. Тоді ми вкривали хорих сіном і соломою, обвивали їх всяким крамом, щоб тільки держати їх в теплі. Бо коли хто простудився — звичайно тоді діставав другий рід тифу, т. зв. поворотний і це вже був звичайно кінець — смерть. Виснажений організм цього вже не міг видержати.

Боєвий шлях Української Галицької Армії на Великій Україні в 1919-20 рр., від Камянця по Київ, Коростень, Бердичів, Вінницю, Жмеринку, Чечельник і Балту, вкритий не тільки тисячами могил знавших в бою вояків, але і тисячами вояків, яких звалила страшна недуга — тиф.

Перший раз ми стрінулися з цею хворобою в часі наступу на Київ в 1919 році в містечку Червоне (Київщині), коли старший десятник Другої Батерії, Десятого Гарматнього Полку УГА Рогатинський „зголосив слухняно", що 3 колонних Другої Батерії захворіли і мають високу горячку.

Лікаря ми не мали, шпиталю теж не було і не було запасних колонних (їздових гармашів).

Команда Десятої Бригади повідомляє, щоб хворих відставити до лічниці в м. Корнін, яке наші частини займуть від ворога за 3 дні. Ніхто не знав, яка це недуга. Ми дійсно заняли від большевиків м. Корнін, примістили там наших хворих і пішли в наступ на Київ.

Нових хворих не було і все здавалося гаразд. В часі наступу на Михайлівку (під Києвом), бачимо, що до нашої батерії прямує 3 вояків. Виявилось, що це були хворі, які ми залишили в м. Корнін. Коли рознеслась відомість, що большевики наступають, шпитальна обслуга розбіглась, а гармаші рішили вертатись до своєї батерії... Відтоді всіх хворих ми возили зі собою. Число хворих в одній батерії доходило нераз до 40 а то й 60 гармашів.

В часі відступу зимою 1919-20 рр. ми бачили вагони санітарних поїздів з замерзлими трупами. В Вінниці в шпиталях було поверх 4000 хворих без найменшої опіки та обслуги: цілі села довкруги Козятина та Вінниці наче вимерлі: в декотрих сільських хатах лежали на долівці трупи цілої вимерлої родини. А армії доводилось розташовувати людей по хатах і заражувати хворобою населення, а населення заражувало армію. За весь час нашої зимової кампанії в 1919-20 рр. Друга Батерія віддала до шпиталю трьох гармашів і всі вони померли. Всі другі гармаші (кожен переходив цю хворобу) врятувались і весною 1920 року Батерія знову була боєздатною.

Старшини і гармаші були вже певного рода специялістами від лікування тифу, бо вони міряли горячку, приписували дієту і роздавали одиноку тоді медицину — аспірину.

Мене лікував вістун Другої Батерії Кравець так знаменито, що коли про це лікування почув лікар Третього Галицького Корпусу — він дуже спокійно зауважив:

„Як від того лікування шл... вас не трафив, то нічого вам більше боятися..."

Тиф мав і одну добру сторінку. Всі старшини і гармаші Десятого Гарматнього Полку (а їх було досить значна сила!) з лисими головами могли тепер уже твердити, що втратили волосся „з тифозної горячки". Чи воно правда — не знаю. Стверджу лише, що я бачив деяких з тих старшин і гармашів (Десятого Полку) лисими і перед тифом...

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЕЛЕГАТ „ВИЧИТАВ" ПРАВДУ СОВЄТАМ ЗА РОБІТНИКІВ

Сант'яго, у республіці Чілє. — На повнім засіданні ЮНЕСКО (Економічної й Політичної Ради Об'єднаних Націй), яке тут відбувається, прийшло до одвертого ствердження правди про положення робітництва й становище робітничих юній поза Залізною Заслоною. Делегат Злучених Держав Волтер Кощніґ у своєму вичерпному й нанизаному подробицями рефераті розглянув ці справи від самого початку існування Совєтського Союзу, а опісля совєтський делегат на свій лад з'ясував робітничий рай під Совєтами. Американський делегат, серед незвичайної уваги делегатів і їх заступників, які виповнили залю нарад по береги, оперся у своїх аргументах виключно на совєтських джерелах, головно на законодавстві і торощив совєтську владу за її відношення до робітничих справ, серед якого робітничі юнії стали інструментом совєтського поневолення. У відповідь на це совєтський делегат назвав англо-американські закиди „атаками для підпалювання війни". Після того британський делегат зажадав від Совєтів провірки робітничих відносин у Совєтах.

ВОГНИКИ ПЕРЕМОГИ

(Продовження зі стор. 2-гої).

муно-китайців далеко поступаються перед аліянтськими і що, напр., досить поширеним у червоних є постачання армії амуниції на спинах кулі під захистом ночі. За таких умовин чисельна перевага ворога в Азії чималою мірою втрачає силу, бо втрати комуно-китайців набагато перевищують втрати аліянтів. За свідченням командувача 8-мої американської армії генерала Ріджвея, під час останнього аліянтського „обмеженого" наступу, головною метою якого й було чисельне послаблення ворога, його втрати порівняно з аліянтськими часом сягали відношення 100:1. До того ж, самої кількости вояків ще замало, а потрібної бойової якости їх комуно-китайцям, за одностайними твердженнями військових фахівців та кореспондентів, якраз і бракує — принаймні в розумінні їх непристосованости до модерної війни. Чи не найкращим прикладом військової відсталости їх можуть бути їхні нічні атаки з виттям сирен, калатанням в бляшані диски й несамовитим галасуванням, від яких так відгонить часами Батия і Тамерлана.

Безперечною якістю китайського вояка є назагал його фанатизм, його зневага до смерти, які комуністична пропаганда намагається використати в інтересах агресорів. Проте, навряд чи вона має в цьому помітний успіх. Хоча китайське й північно-корейське населення ще не втигло зазнати всіх „благ" комуністичного „раю", як от суцільної колективізації сільського господарства, націоналізації дрібних приватних підприємств тощо, воно вже мало досить часу відчути на собі важку лапу московського насильства й утиски його китайсько-корейських поплечників. Про це свідчать хоч би посилення китайського партизанського антикомуністичного руху, збільшення числа перебіжчиків з комуністичної армії, мільйони втікачів із загрожених червоними районів Кореї при повній відсутності масової еміґрації з районів, до яких наближаються аліянти. За всіма даними комуністичні „самогубці" й навіть „самогубні загони", що йдуть на вірну смерть для виконання якогось тактичного завдання, за невеликими винятками не є ідейними фанатиками комунізму. В їхньому фанатизмі — не активна свідомість вояка-комуніста, а той східній пасивний індивідуалістичний фаталізм, що, своїм містично-релігійним корінням заглиблюючись в тисячеліття, вимагає від азійців радіти смерті близької людини або робити собі гаракірі з найменших іноді приводів.

(Докінчення буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Від непам'ятних часів культурні народи споминають погибших героїв і героїнь свого народу.

Споминаємо і шануємо тих героїв і героїнь не за це, що вони згинули, а тому, що віддали життя добровільно за краще завтра рідного народу.

Український нарід, більше чим який інший, має цілі сторінки історії, списані кров'ю героїв і героїнь, що вміли працювати для свого народу й згинути, коли цього треба було, щоб лише Україна могла жити й стати вільною.

Згадуємо й пам'ятаємо тих наших героїв і героїнь і складаємо їм пошану за їхні хоробрі діла!

І так Український Золотий Хрест, відділ ч. І в Ню Йорку влаштував святочні сходини, присвячені вшануванню пам'яти Ольги Басараб, Олени Теліги й інших українських жінок-героїнь, що зложили своє життя на вівтарі батьківщини. В день святочних сходин у неділю 18-го лютня ц. р. відправлено панахиди в обох українських церквах зараз по Великих Службах Божих. Ввечері в год. 7-ій у власній салі при 20 Ст. Маркс Пл. Отворила це свято Анна Гладун, голова відділу УЗХ, привітала зібраних, що заповнили салю, та попросила гостей повстанням з місць і однохвилинною мовчанкою віддати пошану героїням.

Пані Марія Донцов, товаришка Ольги Басараб, поділилася з присутніми своїми споминами про Ольгу, від першої їхньої зустрічі в дівочому ліцеї СС Василіянок аж до її мученичої смерти в Львівській тюрмі. Присутні мали нагоду виробити собі правдивий образ Ольги і переживати всі ті трагічні моменти в її житті, яких доля не жалувала їй від ранньої молоді. Присутні довідалися про багато моментів із її тернистого й відданого свому народові життя, яких досі не знали.

Другий реферат про Олену Телігу виголосила др. Галина Лащенко також у роді споминів, бо її особисто знала від молодих літ у Празі, часто з нею стрічалася й опільно працювали для одної ідеї. Олена Теліга своїм персональним чаром, своєю ідейністтю й працьовитістю, своєю відданістю й очайдушністю буде довгі століччя примірои до наслідування для української жінки-патріотки. Її невинна кров, як і кров тисячів невинно помордованих українських патріотів буде ганблячою плямою на віки на совісті німецьких „ібершменшів".

В програму входили ще деклямації Наді Мисенко й Ірини Скверчанської, фортепіянове сольо Оксани Сцібайло й інсценізація тюремної келії Ольги Басараб, приготована Дарією Бойдуник, на мурах якої кровавими літерами було написано: „За наші сльози, кров, руїну, верни нам, Боже, Україну"... а в час якої пластунки відспівали „Ми жертвою в бою"...

Учасники залишали залю піднесені на дусі й скріплені вірою, що так довго, як Україна має доньок і синів, що готові вмерти для неї, коли треба, так довго нема чого боятися, щоб Україну вороги могли стерти з лиця землі.

Павлина Різник

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Річниці 22 січня

Черговою імпрезою в Рочестері (після свята Чупринки та кількох балів уряджуваних різними товариствами) було вшанування річниць 22-го січня 1918 і 1919 рр.

Влаштовано його дня 11 лютого заходом місцевої філії УККомітету.

На початку свята знана солістка п-на М. Климко відспівала американський гимн. Після того мішаний хор під управою п. Цепенди відспівав вдало Воробкевича „Задзвенімо разом браття".

По цій точці слідувала святочна промова п. Юркова, а радше реферат, бо була відчитана. А шкода, бо при добрім своїм змісті була б зробила краще враження, якщо була б виголошена з пам'яті.

Дальше виступила із скрипковим сольом п-ні Сорохтей-Гик в супроводі піяністки п-ни Сорохтей. Ніжно та прецизно виведені арії свідчили про значну техніку скрипачки, а також про це, що вона у гру вкладала щире чуття.

Деклямація п. Ів. Васькова теж не полишила нічого до побажання. Видно було, що молодий дебютант гаряче відчував це, що подавав до відома зібраних.

Слідуючий по цім був сольоспів п-ні Люби Німців, яка відспівала три пісні, свідчив про значний талант співачки, що орудує сильним, звучним голосом та вміє його добувати (не зважаючи на легку форсу при вищих тонах).

Також деклямація п-ні Приймакової, що виголосила Лопатинського „Поему про рідну землю" не остала позаду інших продукцій.

Декляматорка має всі дані до таких виступів: поставу, голос, добру дикцію, рівнож вдатну модуляцію голосу — тому й її продукції находять все аплявз у слухачів.

Потім наступила ще одна точка мішаного хору та закінчення національним гимном.

В часі перерви збирано на УККомітет: збірка дала суму $157.61. На неї зложились: по $5: П. Шерщеліс; $3: В. Андрущін; по $2: Б. Хомяк, Ів. Гумніцький, К. Шевчук і П. Бучинський; по $1: В. Шот, В. Колцьо, В. Гричух, Ю. Шпак, Ю. Юрків, А. Задорецький, інж. Богач, А. Кецко, Городецький, М. Благий, Гаврилюк, Кушнір, М. Лялька, П. Харамбура, Єйна, Шкуро, Коба, А. Івасів, Скрильник, Смеречинський, Іванів, Сорохтей, Квасниця, Левіцький, Т. Шевчук, Л. Бах, д-р Жовнірович, І. Павлчко, М. Лучишин, Е. Бедрій, С. Музичка, М. Лилак, О. Матвіїв, М. Німців, Г. Булавинець, А. Худик, М. Худик, О. Джус, П. Ліщинський, А. Флюсевич, Г. Лопатка, Вовкович, В. Тарнавський, Н. Бабякова, Р. Куціль, Д. Рибак, М. Словіковський, А. Чорнобіль, А. Жгута, Р. Гладун, М. Яремчук, Сулима, д-р Капітан, М. Шевчукова, М. Жириха, М. Матусяк, Р. Луцишин, П. Чепман, С. Дербич, А. Петришин, С. Прухняк, А. Мельник, П. Лиско, С. Васьків, Б. Попович, І. Бойчук, П. Зубрицький, І. Шморгун, М. Холєвчук, Р. Пристай, М. Климко, Е. Ґерула, В. Британ, М. Гик, Н. Ґуджований, В. Орищин, В. Пригода, Г. Лилак, О. Кірилик, П. Орхитко, І. Ґуран, І. Павлічко, Білоус, Я. Коминюк, Франчук, Малинівський, Кулик, Крисюк, Крисюкова, Коваль, Я. Матковський, П. Кушнір, В. Гринчишин, І. Телега, О. Курман, В. Кучмій, М. Король, О. Заплатинський і Ю. Ставничук. Решта дрібними. По відтягненню видатків — а були вони мінімальні, решта буде вислана до централі УККомітету.

П. З.

Спортові Вісті

ЧОРНИЙ ДЕНЬ ДЛЯ НАШИХ НЮ ЙОРСЬКИХ ФУТБОЛІСТІВ, ДВА ВІДОМІ УКРАЇНСЬКІ ЗМАГУНИ — ПАВЛЮК З УАСТ І ЦОЦКО З УСК-у — ВЖЕ У ВІЙСЬКОВОМУ ОДНОСТРОЇ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Ґрік-Амерікенс — УАСТ 2:1 (2:1)

ҐР.-АМ,КЕНС: Мк Юрел — Ляґоудітіс, М. Лісс — Мелстіс, І. Лісс, Теофанус — Соколіс, Андреадіс, А. Аврамідіс, Атеніос, Т. Аврамідіс.

УАСТ: Древницький—Шміґель, Палій — Голюка, Гарасим, Сєрант — Хижак, Банах, Павлюк, Лютак, Гірка.

Ворота здобули: 12 хв. 0:1 Павлюк, 37 хв. 1:1 А. Аврамідіс, 44 хв. 2:1 А. Аврамідіс.

Відношення корнерів: 6:6. Відношення невикористаних „певних" позицій: 6:8 для УАСТ.

Публики біля 700.

Н. Й. 25 лютого 1951. — УАСТ програло змагання за кубок стейту Ню Йорк із Ґрік-Амерікенс, що тепер провадять в 2-гій клясі Німецько-Американського Футбольного Союзу (ДАФБ Ліґа). Ці змагання УАСТ програло за „старою традицією": уастівці грали, а греки виграли. Авторові цих рядків вже неприємно так багато підкреслювати одне твердження, а саме: проти противника, який грає лише на прорив і горою, треба застосувати систему пасінґів, що є певним і модерним чинником сьогоднішнього футболу. Брак цієї системи, як і взагалі будь-якої іншої, робить майже вповні американський футбол (копаний м'яч) дуже відсталим і слабим. Континентальна система — так називають англійці сучасну гру коротких подач і комбінацій — і зробила український футбол популярним на американському ґрунті. І відцурання від такого способу гри все приносило поразки навіть проти дуже слабих противників (але які „вміють" ґрати гурра-футбол!) й буде їх приносити в майбутньому. УАСТ не вірить у свій спосіб гри і тому часто дає собі накинути спосіб гри противника, яким воно, не вміючи, пробує ґрати і ... програє! Так було і цієї погідної, вітряної неділі. В перших 20-тьох хвилинах УАСТ грало короткими подачами. Були дуже гарні комбінації. Греки панічно не вміли пристосуватися до способу гри. Проте уастівці чомусь вважали (як вони все вважають), що невипадає так спочатку стріляти ґолі й можна зачекати аж ... противник буде провадити 2:1. Тоді губиться голова й нерви і ... тиснеться противника до його воріт. Але він (противник) не стратив голови і прекрасно блькує ворота й грає на час. Повищий образ можна висловити фразою: наші грають, а хтось ... !

Подарувавши в перших 20-тьох хвилинах певну перемогу грекам, які за це після матчу ствердили, що „Юкренісн-Амерікенс ф. К. із вері ґуд тім", УАСТ після дослівно запханих воріт Павлюком не перестає старатися, але чимраз більше залишає короткі подачі й прицизійні комбінації. Це дозволяє пройти до голосу грекам, які до цього часу могли лише подивляти гарні заґрання уастівців. Свої шанси вони вміють використати і вже у 37 хв. дуже добрий і пробоєвий А. Аврамідіс добиває корнер. Хвилину до кінця один із „показових кавалків" Гарасима не вдається (Гарасим проти збірної ДАФБ менше показував „кавалків", зате більше грав. Наш популярний репрезентант — без якого засумував би наш нюйорський футбольний світ — повинен також і в дрезах своєї дружини заощадити собі в пункті „концертових точок", бо площа спортова це не Карнеґі Голл чи Медісон Ґарден), м'яч одержує бистрий А. Аврамідіс — Древницький „традиційно" вибігає — і 2:1. Це без дискусії виключно „на конто" Гарасима. Друга половина відкрита, причому українці мають більше шансів. Я в одній з попередніх рецензій писав, що Голюка на помочі — це непорозуміння. Будучи чесним з собою, мушу визнати свою помилку. Голюка в ролі правого помічника був не тільки мотором своєї дружини, а й накращим змагуном на площі! Після нього йде дуже добра оборона Шміґель, Палій. „Рекрут" Павлюк фізично змучений. Хижак визначався бігом і бажанням. Суддя — слабий. „Не бачив" 100% фавля на Хижака на одинадцятці. Ця програ веліміновує УАСТ із дальших гор за чашу стейту Ню Йорк.

Роман Лисняк

ЧЕРВОНІ САТЕЛІТИ ЩЕ НЕ ГОТОВІ ДО НАПАДУ

Вашинґтон. — Спостерігачі европейських відносин присилають звідомлення про труднощі балканських сателітів у відбудові своїх армій, а з цього американські дипломати заключають, що вони не можуть бути готові до війни раніше ніж за шість місяців. Високі урядовці в Европі кажуть, що тамошнє положення під теперішню пору є менше натягнене ніж були в місяці грудні. Один з дипломатів висловився що „чимдальше йдете на Схід, тим спокійніше положення найдете". З уваги на такий стан юґославський маршал Тіто зосереджує свою увагу більше на економічну відбудову ніж на дальше збросння. У сусідніх сателітів можна завважати недостачу офіцерів і це піддтримує надію, що не прийде до нападу на Юґославію з весною, як у це загально досі вірили.

ТІТОВІ ТРЕБА $450,000,000

Вашинґтон. — Юґославський уряд Тіта потребує на економічну відбудову своєї країни на найближчі три роки найменше $450,000,000, як про це довідуються найвищі американські урядовці. Внаслідок недавньої посухи Беоґрад потребує щонайменше $200,000,000 на інвестиційні пляни, а крім того від 150 до 250 мільйонів на біжучі видатки. Коли Юґославія дістане таку допомогу, тоді вона може стати незалежною від Сходу так і від Заходу. Вашинґтонський уряд розуміє добре потребу такої допомоги, одначе під теперішній час ще не приготовляєтся її дати.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

МУЗЕЙ М. ГОГОЛЯ.

На батьківщині Гоголя в с. Великі Сорочинці цими днями відкрився літературно-меморіяльний музей М. В. Гоголя. До новоствореного музею з Москви і Ленінграду прислано портрети, гравюри, ілюстрації, окремі видання та китичну літературу про письменника, музей ім. Шевченка в Києві передав біографічні матеріяли та фотокопії рисунків Гоголя. Участь у створенні музею прийняли наукові установи Москви, Ленінграду, Києва та Полтави.

НА БУДОВУ КАНАЛІВ

На будову каналу між Волгою та Доном і електростанції на Волзі совєтська адміністрація мобілізує щораз ширші кола фахівців та простої тяглової сили в Україні. Цими днями на Волгу виїхала група студентів, що закінчили харківський автодорожний інститут. Там вони буцімто мають відбувати „практику".

В районі Дніпровського будівництва роботи покищо не розпочалися, але відбуваються дослідження. В їх пляні інститут геології АН УССР вислав 5 експедицій, які зібрали необхідні матеріяли для складення проєктних завдань. Інститут лісівництва АН УССР веде дослідницькі роботи в галузі лісонасаджень та лісомеліорації для нижнього придніпров'я та південних областей республіки.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 3. березня, в годині 7:30 ввечір, у Вінярського на Мейн вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — І. Бурней, секр.

о. ЕВСТАХІЙ ТЕСЛЯ

довголітний парох Королівки, Товмацького повіту, на еміґрації душпастир табору Піртен у Баварії упокоївся в Бозі дня 16-го лютня 1951 р. у 69 році життя та 46-му році священства.

Похоронні обряди відбулися дня 18, 19 і 20 лютня ц.р. у Вотервліт, Н. Й., про що свояків, приятелів, знайомих та все українське суспільство повідомляють горем прибиті

Дружина, Сини, Синові і внук.

ТАРЗАН, ч. 2543. Унутрі землі.

„Що за краса!" — сказала Доріс віддихаючи. — „Справді" — замітив Ґрідлі — „але, згідно з передбачуванням Перрі, сповнена дикими передісторичними людьми і звірятами.

Остерігши своїх приятелів, щоб пильнували мола, Тарзан пішов шукати м'яса.

Тарзан не думав ні про час ні про віддаль. Нетри промовляли до нього безсловесною мовою, яку він розумів.

Нагло, коли Тарзан на хвилину відвернув свою увагу, хтось вхопив його в половині тіла і витягнув в повітря.